

## СТАНОВИЩЕ

от доц. д.н. **Ирена Николова Маркова,**

Университет за национално и световно стопанство – София,  
Професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност  
„Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (застраховане)“  
и научна специалност „Икономика и управление (отбрана и сигурност)“

относно: дисертационен труд на тема „Управление на дебиторската задлъжнялост на фирмите в България“ с автор **Борис Боянов Стоев**, докторант към катедра „Финанси“ при СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Представям настоящата рецензия във връзка със Заповед № 1299 от 01.12.2025 г. на ректора на СА „Д. А. Ценов – Свищов“ и с Протокол №3/28.11.2025 г. на Факултетния съвет на факултет „Финанси“ на Стопанската академия.

Декларирам, че през последните пет години не съм била в трудово-правни взаимоотношения със СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

### I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд е разработен при спазване на изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Научният интерес на автора е насочен към изследването на дебиторската задлъжнялост на фирмите, изправени днес пред необходимостта от прилагане на по-ефективни политики и практики в областта на финансовото управление.

Във *въведението* на дисертацията ясно са изведени обекта и предмета на изследването. Прецизно са формулирани целта и задачите на авторското изследване. Представена е методологичната основа и актуалността на изследването.

Основната изследователска теза, върху която е изградено изследването, е насочена към доказване на твърдението, че инструментариумът на оперативния финансов мениджмънт, включващ моделите за обръщаемост, ликвидност и платежоспособност, представлява

подходяща методологическа рамка за управление на дебиторската задлъжнялост в българските публични дружества.

*Първа глава* е със заглавие „Концептуална рамка на дебиторската задлъжнялост“. В нея авторът изяснява основните характеристики на дебиторската задлъжнялост и обосновава икономическо значение на търговските вземания в съвременните предприятия. На базата на анализа на становищата на редица автори в специалната литература, докторантът обобщава, че дебиторските вземания имат съществено влияние върху ликвидността, рентабилността и стойността на фирмата, като същевременно носят значителен кредитен риск.

*Втора глава* е със заглавие „Методологически инструментариум за анализ на дебиторската задлъжнялост“. Във втора глава докторантът представя и изяснява целите на корпоративната политика при управление на дебиторската задлъжнялост. Докторантът прави характеристика на основните подходи за осигуряване на ликвидност чрез управление на вземанията. Акцентът в работата е поставен върху необходимостта от изграждането и прилагането на адекватен инструментариум, който включва система от подходящо подбрани параметри и индикатори, съобразени със специфичните особености на българската практика.

*Трета глава* е със заглавие „Емпиричен анализ на дебиторската задлъжнялост на българските публични дружества“. На базата на извършения емпиричен анализ се обобщава, че управлението на дебиторската задлъжнялост в българските публични компании се сблъсква с редица законодателни, пазарни, информационни, организационни, поведенчески и управленски проблеми, които авторът прецизно извежда и обосновава. В трета глава се очертават възможностите за усъвършенстване управлението на дебиторската задлъжнялост, като авторът насочва вниманието към основните предизвикателства пред финансовия мениджмънт, а именно: прилагане на интегрирани софтуерни решения за управление на дебиторската задлъжнялост; автоматизация на процесите по управление на дебитори; използване на популярни ERP системи, като *SAP*, *Oracle NetSuite*, *Microsoft Dynamics 365* и *Infor*, които предлагат пълна функционалност за управление на дебитори, съвместима с нуждите на големи публични компании; използване на *изкуствен интелект (AI)* и *машинно обучение (ML)* за прогнозиране на поведението на клиентите и идентифициране на рискове; потребяване на адекватна застрахователна защита и пр.

В *заключението* авторът обобщава, постигнатите резултати от изследването и прави аргументирани изводи.

Представените публикации на докторант Стоев са свързани с темата на дисертацията и намират отражение в нейното съдържание. Докторантът е публикувал самостоятелно две статии и един научен доклад.

## **II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд**

*Съдържанието* на дисертационния труд се отличава със сериозни теоретични познания на докторанта в областта на изследваната проблематика, със задълбочен преглед на литературата, с анализ на авторовите виждания по поставената тема и с правилно боравене със специалната терминология.

В *структурно отношение* дисертационният труд е издържан. Той се състои от въведение, три глави, заключение и литература. Точките и подточките в главите са подредени в логическата последователност. Налице е съразмерност в обема на главите. Изследването е разработено в обем от 205 стандартни страници.

За илюстриране на резултатите в дисертацията се използват табличния и графичния метод. В основния текст на дисертационния труд са представени 30 таблици и 3 фигури.

*Библиографската справка* съдържа 89 източника, от които 51 източника са на английски език, 38 – на български език. Използваните литературни и интернет източници са коректно цитирани в основния текст на разработката.

*Авторефератът* е оформен правилно в структурно отношение и отразява в ситезиран вид съдържанието на дисертационния труд. Той е в обем от 36 стр. и в него са приложени: справка за научните и научно-приложни приноси в дисертационния труд, списък на публикациите по темата на дисертацията, справка за съответствие с минималните национални изисквания по Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав в Република България, както и декларация за оригиналност и достоверност. Авторът формулира насоки за бъдещи изследвания по поставената тематика.

## **III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд**

Дисертационният труд представлява едно значимо и актуално изследване, което поставя акцента върху очертаване на необходимостта от прозрачност на финансовата отчетност и от ефективно използване на оборотния капитал на публичните дружества в контекста на засилените изисквания към корпоративното управление.

Висока оценка заслужава авторовото систематизиране на факторите, които оказват влияние върху дебиторската задлъжнялост. Положителен момент в дисертацията е извеждането и обосноваването на ключови на-

правления в съвременната корпоративна политика по отношение на дебиторската задлъжнялост. Приносен характер има и анализът на връзката между управлението на вземанията и финансовите резултати на фирмата.

Считам, че представените научноизследователски задачи в дисертационния труд са успешно решени и в тази връзка приемам формулираните четири приноса от автора на дисертационния труд.

#### **IV. Критични бележки, въпроси и препоръки**

Препоръчвам на докторант Борис Стоев да продължи научните си търсения за намиране на ефективни решения в областта на финансовия мениджмънт на фирмите. Считам, че във възможностите на докторанта като финансист и специалист с дългогодишен практически опит е да продължи да се утвърждава като изследовател и в областта на корпоративния риск мениджмънт и финансовата сигурност на стопанските субекти.

Бележката ми към докторанта е, че би могло в увода на дисертационния труд да се конкретизират ограниченията на изследването.

Въпросите ми към докторанта са два: да се очертае мястото и ролята на управлението на риска, в т.ч. на застраховането в контекста на широкообхватния финансов мениджмънт на публичните дружества в България; да се конкретизират ползите на застраховката за търговски вземания като се посочат водещите застрахователи, които я предлагат у нас.

#### **V. Обобщено заключение и становище**

Настоящото изследване следва да се приеме като завършено широкообхватно изследване, чрез което докторантът демонстрира задълбочени познания в областта на оперативния финансов мениджмънт. Авторът на дисертацията показва много добъл стил на научно писане, формулира собствени изводи и прави предложения за подобряване на управлението на дебиторската задлъжнялост на публичните компании в България. Постигнатите в дисертационния труд резултати и изведени приноси са дело на докторанта и не се констатира нарушение на авторското право на други автори.

Резултатите от научноизследователската работа на докторант Стоев проличават в неговите публикации, чрез които авторът изпълнява минималните национални изисквания относно публикационната си дейност с резултат от 30 точки.

В заключение може да се обобщи, че дисертационният труд притежава необходимите научни и научно-приложни приноси. Това ми дава основание с пълна убеденост да предложа на уважаемите членове на научното жури да **гласуват положително** и да предложат на факултетния съвет на факултет „Финанси” да присъди образователната и научна степен „доктор” по научна специалност „Финанси, парично обръщение кредит и застраховка (финанси)” на Борис Боянов Стоев.

**02.02.2025 г.**

**гр. София**

**доц. д.н. Ирена Маркова**